

UPPSALA
UNIVERSITET

UPPSALA UNIVERSITET
Teologiska institutionen
Religionshistoria och religionsbeteendevetenskap, C, 15 hp
HT-2017
Handledare: Victor Dudas
Betygsbestämmande lärare: Cecilia Melder

Social identitet i religiösa ritualer

– en observationsstudie om ritualer och dess symbolers betydelse för social identitet

Matthew Lewis
950413–1815
matthew__lewis@outlook.com

Abstract

Northern Ireland was, for many years, the main subject in various forms of social studies. But in recent years Northern Ireland has been overlooked by many, and is a topic that is dated. In light of recent political events in the United Kingdom and Northern Ireland it is of the utmost importance that we revisit Northern Irish society and its social landscape.

The purpose of this study is to delve deeper into the importance of symbols in rituals that are, in one way or another, religious to a certain extent. In order for this study to fulfil its purpose it will seek to answer two questions. The first question concerns how symbols in the Twelfth (or Orangemen's Day) parade can be interpreted with help of social identity theory, and the second question posed concerns itself with how the ritual, in its entirety, can be seen with help of structural ritualization theory.

Through a form of secondary observation and a thematic content analysis, it was concluded that there is a clear indication of social identity that takes shape in the usage of symbols in rituals. Participants in this ritual used symbols to strengthen their social identity, and this in turn contributed to stereotyping within the social group. There was also an indication that the ritual has a function, which is to secure a form of distinct, positive social identity. There was also an indication that religion played a pivotal role in the participants social identity. Lastly, the study managed to identify two out of four components in structural ritualization theory. However, it was difficult to assert the implications that the components of structural ritualization theory had for the ritual in its entirety.

Key words: Northern Ireland, ritual, social identity, religion, conflict

Innehållsförteckning

Kapitel 1 Inledning.....	5
1. Inledning.....	5
1.2 Syfte och mål.....	6
1.3 Frågeställning.....	6
1.4 Avgränsning.....	7
1.5 Forskningsgenomgång.....	7
1.6 Material.....	9
1.7 Centrala begrepp, symboler och definitioner.....	10
1.7.1 Ritual.....	10
1.7.2 Religion.....	10
1.7.3 Oranienorden.....	10
1.7.4 Lojalister/unionister/protestanter.....	11
1.7.5 Flaggor.....	11
1.7.6 Färger.....	11
1.7.7 Övriga symboler.....	11
Kapitel 2 Teori.....	13
2.1 Presentation av teori.....	13
2.1.1 Valet av teori.....	13
2.1.2 Social kategorisering och sociala kategorier.....	13
2.1.3 Social identifikation och social identitet.....	14
2.1.4 Social jämförelse och social identitet.....	15
2.1.5 Social identitet och Nordirland.....	15
2.1.6 Strukturell ritualiseringsteori.....	15
2.2 Arbetsmodell.....	16
2.2.1 Strukturell ritualiseringsteori.....	16
2.2.2 Social kategorisering.....	16
2.2.3 Social identitet och social jämförelse.....	17
Kapitel 3 Metod.....	18
3.1 Tillvägagångssätt vid insamling av material.....	18
3.1.1 Primärt material och sekundärt material.....	19
3.1.2 Forskningsrelation.....	19
3.1.3 Källkritik.....	19
3.2 Metod.....	20
3.2.1 Observation.....	20
3.2.2 Tematisk innehållsanalys.....	21
3.3 Validitet.....	23
3.4 Etiska aspekter.....	23
Kapitel 4 Resultat och Analys.....	25
4.1 Resultat.....	25
4.1.1 Händelser.....	25
4.1.2 Deltagare.....	25
4.1.3 Symboler.....	26
4.1.4 Övriga anteckningar.....	26
4.2 Analys.....	27
4.2.1 Strukturell ritualiseringsteori.....	27
4.2.2 Social kategorisering.....	27

4.2.3 Social identitet och social jämförelse	28
4.3. Slutsatser	29
Kapitel 5 Diskussion	31
5.1 Teoretisk reflektion	31
5.2 Metodisk reflektion	32
5.3 Empirisk reflektion	33
5.4 Avslutande reflektioner	34
Sammanfattning	36
Referenser	37
Bilaga	

Kapitel 1 Inledning

I detta kapitel presenteras en bakgrund till konflikten i Nordirland och varför vidare forskning är viktigt i området. Detta mynnar sedan ut till studiens syfte och frågeställningar. Sedan lyfts forskningsgenomgång samt material fram. Avslutningsvis definieras de fyra mest centrala begreppen; ritual, religion, Oranienorden och lojalister/unionister/protestanter, samt beskrivs symboler som förekommer i Nordirland.

1. Inledning

År 1685 blev Jakob II kung över England och drev en kamp mot det brittiska parlamentet såväl som den protestantiska religionen överlag. Tre år senare landsteg den holländske ledaren Vilhelm av Oranien i England, vilket resulterade i att Jakob II flydde till det katolska Irland. Detta skulle bli en av de kamper som skulle komma att determinera det protestantiska Europas framtid. Trots Jakob II framgångar på den irländska ön slogs han ner av Vilhelm av Oranien den tolfte juli år 1690 i slaget vid Boyne. Detta resulterade i att den protestantiska traditionen levde vidare på de brittiska öarna. Det var tack vare protestanter, som var lojala till sin religiösa tradition, som Vilhelm hade möjligheten att landstiga med sina trupper i den norra delen av den irländska ön, vilket resulterade i den katolska förlusten och den protestantiska segern (Ignatieff, 1991).

Ignatieff (1991) väljer att jämföra den protestantiska segern vid Boyne med serbernas slag mot dem Osmanska turkarna vid Kosovo. En liten grupp av trogna kristna slogs mot en uppfattad religiös fiende, som var mäktigare än dem själva, och vann. Det var ett slag som har fått oerhörd signifikans för dem nordirländska protestanternas identitet. Slaget vid Boyne firas fortfarande, varje år den tolfte juli, av protestanter i Nordirland (Ignatieff, 1991). Detta i sig väcker reaktioner från den katolska minoriteten och kan, som år 2012, leda till våldsamheter (BBC, 2013a).

Det är svårt att precisera den exakta tidpunkten när den nordirländska konflikten började. Vissa menar att konflikten startade just år 1690, medan andra menar att den började långt senare. Detta i sig visar på den komplexitet som finns för att förstå essensen i konflikten. Men trots att en uppenbar konflikt fortfarande kvarstår, finns det ett visst lugn i Nordirland efter vapenvilan som slöts år 1998. Det är därmed inte sagt att konflikten inte finns, och upploppen i samband med tolfte juli paraden år 2012 är bara ett exempel på hur konflikten fortfarande tar sig uttryck. Protestantiska protester uppstod i samband med att Belfast stad valde att enbart hissa den brittiska flaggan på vissa dagar under året, istället för att ha den hissad hela tiden. Detta resulterade i att protester uppstod från slutet av år 2012 och pågick till år 2013 (BBC, 2013b).

I och med det brittiska utträdet ur den Europeiska Unionen (EU) och det politiska samarbetet mellan Theresa Mays konservativa parti, och det nordirländska, protestantiska partiet Democratic Unionist Party återaktualiserar de konfliktlinjer som finns i den nordöstra delen på den irländska ön (BBC, 2017). Därmed blir det

högst relevant att återvända till Nordirland för att bidra till en fördjupad förståelse av särskilda fenomen som återkommer på denna plats.

Ritualer utgör en central aspekt av det mänskliga livet, och kan definieras som en återkommande symbolisk aktivitet som är socialt standardiserad (Edwards & Knottnerus, 2010). Det nordirländska samhället är ett praktexempel på ett samhälle där ritualen har en central roll i det sociala livet. En aspekt ur detta rituella perspektiv är parader, som är en form av ritual som fyller en politisk, social och religiös funktion för deltagarna (CAIN, 2017b). En av dessa parader är den parad som firar Vilhelm av Oraniens seger över James II den tolfte juli år 1690. Denna parad firas av protestanter varje år, under samma datum, och resulterar vid tillfällen i våldsamma upplopp (BBC, 2013a). För protestanter cementerade denna händelse brittisk identitet, medan för katoliker är det en plågsam påminnelse om en tid av brittisk dominans (Ignatieff, 1991).

Förutom ritualen finns det indikationer på att särskilda symboler är av stor betydelse för människorna i Nordirland. Ett tydligt exempel på detta är upploppen som uppstod i samband med valet att inte hissa den brittiska flaggan vid offentliga byggnader år 2013 (BBC, 2013b). Därför är detta ytterligare en aspekt att inkludera i en studie av det nordirländska samhället.

Nordirland har blivit bortglömt, och den utdragna konflikten kan uppfattas av vissa som daterad. Det finns, trots detta, en flora av material som behandlar ämnet. Mycket av den information som finns gällande konflikten är daterad med undantag för ett fåtal studier som har gjorts under senare år. Det är därmed högst relevant att, med hänsyn till den övergripande politiska situationen som Europa befinner sig i, att återuppta studier gällande det nordirländska samhället. Genom att fördjupa oss i särskilda aspekter av nordirländska ritualer kan vi möjligen bidra till en heltäckande bild av hur det nordirländska samhället fungerar i modern tid.

1.2 Syfte och mål

Syftet med denna studie är att studera symboler som används i ritualer som är religiöst präglade, för att bygga vidare på forskning kring ritualer och symbolers betydelse för social identitet. Detta kommer att ske i form av en observation av den tolfte juli paraden, där ett flertal nordirländska protestanter deltar som åskådare såväl som deltagare.

1.3 Frågeställning

1. Hur kan symboler i tolfte juli paraden tolkas utifrån social identitetsteori?
2. På vilka sätt ger denna ritual uttryck för de fyra komponenter som är del av David J. Knottnerus (1997) strukturella ritualiseringsteori?

1.4 Avgränsning

I min avgränsning har jag valt att enbart fokusera på en protestantisk/ lojalistisk/ unionistisk parad. Ett av de bakomliggande skälen till att fokuset kommer att ligga på denna typ av parad, är för att en majoritet av parader som utförs i Nordirland är av denna art. Protestantiska/ lojalistiska/ unionistiska parader utgör 55% av paraderna, medan enbart 3% av parader som genomförs i Nordirland är katolska (Parades Commission, 2017). Det krävs en ytterligare avgränsning eftersom dessa 55% utgör 2 598 stycken parader. Det finns varken tid eller plats för mig att genomföra en bred studie där jag studerar specificerade element i varje specifik parad, och därmed har jag valt att fokusera på denna parad.

Religion och politik är två fenomen som är tätt sammankopplade till varandra i Nordirland. Därav behövs det ytterligare ett tydliggörande göras i relation till detta. Studiens fokus kommer inte ligga i att bidra till en fördjupad förståelse av de politiska dimensionerna i det nordirländska samhället, utan istället kommer studien att främst behandla religionens roll i såväl symbolanvändningen och ritualen. Den tolfte juli paraden är en religiöst grundad parad. Det är ett firande av protestanternas seger över katoliker. Detta implicerar att ritualen för sig har en religiös prägel.

En relevant fråga som kan ställas i relation till min avgränsning är varför jag har valt att använda mig av ett videomaterial, när det kan finnas ett stort omfång på skriftliga källor som återger ritualens olika element. Skälet bakom detta val är för att jag vill eftersträva att få en bild som överensstämmer med verkligheten. En skriftlig källa från den akademiska sfären kan vara fördelaktig i den mening att den återger beskrivandet av de centrala elementen i ritualen som är fenomenet som ska studeras på ett sådant sätt som är tillfredsställande i relation till denna studies avsedda syfte. Problemet med att använda sig av en skriftlig källa, snarare än en visuell, är att denna kan komma att missa vissa saker som är intressanta för studien. Genom att jag använder mig av ett visuellt material kan jag få en tydligare bild av de symboler som används i ritualen, och jag kan samtidigt bilda en egen uppfattning av symbolerna i tolkningsprocessen.

1.5 Forskningsgenomgång

Jennifer Edwards och J. David Knottnerus (2010), som är professor vid Northeastern universitetet respektive professor i sociologi vid universitetet i Oklahoma, genomförde en form av kvalitativ observationsstudie i kombination med personliga intervjuer, vars syfte var att studera ritualer, som definierades enligt Knottnerus (1997) strukturella ritualiseringsteori, i Nordirland som var utförda av Oranienorden. Specifikt studerade de hur ritualer, och deltagandet, påverkade gruppens gemenskap och samhället runt omkring. Studien genomfördes med hjälp av observationer av ritualerna, vilket inkluderade allt från fika med medlemmar till parader, i kombination med tjugo semi-strukturerade intervjuer samt en form av textuell analys av dokument från organisationen. Konklusionen av denna studie var att ritualerna var rangordnade, ritualiserade och symboliska (Edwards & Knottnerus, 2010).

Claire Mitchell (2010) utförde en studie om relationen mellan etnicitet och religion i splittrade samhällen. Mitchell (2010) fördjupar sig i lojalister från Nordirland och kombinerar användandet av sekundärmaterial i form av etnografier och biografier, med kvalitativa intervjuer som hon genomförde med lojalister i Nordirland. I sin diskussion använder hon sig av flera års erfarenheter med att ha arbetat med liknande studier. Slutsatsen är att lojalister vanligtvis använder sig av sin religion för att rättfärdiga konflikt när det är osäkert. Mitchell (2010) menar dock att relationen mellan religion och etnicitet inte är enkel. Religionen bidrar med mening och ett innehåll som kan stå i motsats till ens etniska identitet, och i vissa fall helt och håller transformera identiteten. Sammanfattningsvis existerar en fin balansgång mellan religion och etnicitet hos nordirländska lojalister där den ena faktorn inte dominerar över den andra (Mitchell, 2010).

Claire Mitchell (2006) menar att den religiösa dimensionen av etnicitet har i stort sett blivit ignorerad. Hon använder sig dels av sekundärmaterial och intervjumaterial som inhämtats från en tidigare studie för att utveckla hennes resonemang i sin kvalitativa studie. Mitchell (2006) menar att individer och grupper använder sig av det substantiella innehållet av religionen, det vill säga sakinnehållet i den religiösa traditionen, för att forma sin identitet. Hon anser att en religiös identitet skiljer sig från en etnisk då de åberopar det heliga, vilket är en nyckelegenskap hos den religiösa identiteten. Slutligen diskuteras det att de institutioner och ritualer som religionen förser grupper och individer med, bidrar till att stärka komunitetens förmåga att mobilisera sig politiskt och organisera sig (Mitchell, 2006).

Jennifer Todd (2015) ställer sig frågan om hur politiska strukturer påverkar etnonationella distinktioner. Todd (2015) använder sig av 220 stycken semistrukturerade intervjuer som material för analys i en form av kvalitativ och kvantitativ studie. 75 stycken av dessa intervjuer genomfördes i Nordirland. Slutsatsen var att protestanter i den södra delen av Irland, det vill säga den Irländska Republiken, förändrade sin identitet men att de samtidigt har en särskild förståelse för vad det innebär att vara irländsk. I kontrast till protestanter i södra Irland fann hon att det håller på att utvecklas en ny form av identitet i Nordirland. Denna identitet, trots att den i någon mån är självständig, är ofta kombinerad med en brittisk eller irländsk identitet (Todd, 2015).

Claire Mitchell (2005) skrev en artikel där hon presenterar argument för religionens signifikans hos individen och gruppens identitet. Hon menar att det är fel att reducera religionen till intet annat än en etnisk markör, eftersom religionen onekligen spelar en stor roll i det nordirländska samhället. Mitchells (2005) artikel bygger på 35 ingående intervjuer, informella diskussioner med informanterna, samt observationer av olika skeenden. Slutligen även deltagande i olika sociala sammanhang där noggranna anteckningar fördes. Mitchell (2005) kommer slutligen fram till att religionen i Nordirland spelar en stor roll i social identitet och konstruktionen av komuniteten. Hon menar även att religionen fyller en substantiell roll i kategoriseringsprocesser och för social jämförelse.

John Coakley (2007) behandlar frågan om nationell identitet och andra former av tillhörighet i relation till politiskt beteende i Nordirland. Detta gör Coakley (2007) genom att analysera kvantitativa data av enkätundersökningar. Konklusionen är att

protestanter har en högre tendens till politisk lojalitet, eftersom nationell identitet, tillhörighet av kommunitet och politiskt stöd för ett särskilt parti ligger i linje med den protestantisk-unionistiska identiteten. Slutligen anses det vara en skillnad i jämförelse med katoliker där det särskiljer, i någon mån, mellan att vara katolsk och nationalist (Coakley, 2007).

David Cairns och Jim Smyth (2002) skrev en artikel om Oranienordens roll som symbolbärare för protestantism i Nordirland. De menar att protestantismens värld har drastiskt förändrats av globaliseringsprocessen som har tagit fart. Detta har lett till att protestantismens position som dominerande grupp i Nordirland har eroderats. De menar att protestanter i Nordirland nu känner sig som offer i en postkolonial värld. Slutligen anser de att ritualiserade parader och marscher i bestridna områden ger uttryck för protestanters uppfattade rätt till Nordirland (Cairns & Smyth, 2002).

1.6 Material

Videoklippen (Gary Graham, 2017) som jag har valt att observera kommer från hemsidan YouTube, vilket kan kategoriseras som ett socialt medium. YouTube har över en miljard användare vilket är nästan en tredjedel av alla internetanvändare (YouTube, 2017). I Sverige har 85% av alla internetanvändare någon gång använt sig av tjänsten (Pamela Davidsson, 2017). Tjänsten ger användare möjligheten att publicera videoklipp som sedan kan ses av andra människor. För att se de videoklippen krävs det oftast inte att personen är registrerad på tjänsten. Privatpersoner, såväl som företag, använder tjänsten av olika skäl (Youtube, 2017). Att dela videoklipp av den tolfte juli paraden är ett exempel på hur människor kan dela med sig av sina erfarenheter.

Det finns ett brett urval av videomaterial vilket kräver att, på grund av tid och platsbrist, en avgränsning görs. Majoriteten av videos är av kortade karaktär men det finns ett fåtal längre videos, från olika år. Jag har valt ett videoklipp av den längre sorten. Anledningen till detta val är för att få en sådan tydlig bild av paradens helhet som möjligt, utan att det sker några större avbrott som är bortklippa av den person som har valt att spela in paraden.

Eftersom jag inte har möjligheten att bege mig till Nordirland för att utföra en observation av den tolfte juli paraden kommer ett videoklipp på paraden att användas. Detta är dock otillräckligt i sig för att säga något om symbolernas betydelse för social identitet. Därför kommer videomaterialet kompletteras med en sammanställning av symbolernas bakgrund och betydelse från Conflict Archive on the Internet (CAIN).

CAIN (2017b) är en hemsida som har erbjuder en mängd olika information och källmaterial om konflikt och politik i Nordirland. CAIN projektet inleddes år 1996, och hemsidan blev tillgänglig år 1997. Den information som är tillgänglig på hemsidan är från 1968 till nutid. Det är en del av universitetet av Ulster, och är finansierat av bland annat den Europeiska Unionen och det irländska utrikesdepartementet (CAIN, 2017b).

Den information som kommer användas från CAIN (2017b) rör olika symboler. Dessa symboler är exempelvis olika typer av flaggor, historiska personligheter och klädesplagg. Genom att använda detta material som en form av komplement till det huvudsakliga materialet som ska analyseras kan jag dels analysera vad symbolerna har för betydelse för en viss kommunitet, och dels genomföra en djupare analys av dessa symbolers relation till social identitet (CAIN, 2017b).

1.7 Centrala begrepp, symboler och definitioner

1.7.1 Ritual

Det finns en bred variation av antropologiska definitioner som kan användas i denna studie. Men i denna studie kommer jag att använda mig av Edwards och Knottnerus (2010) definition av vad en ritual är. I detta fall definieras ritual som socialt standardiserat och upprepande symbolisk aktivitet. Detta innebär att en ritual är ett återkommande socialt fenomen som innehar någon form av symbolik (Edwards & Knottnerus, 2010).

1.7.2 Religion

I denna studie kommer jag att använda mig av Nicholas Demeraths (2001, refererad i Clarie Mitchell, 2007) religionsdefinition, ett fenomen som han väljer att kalla för kulturell religion. Med kulturell religion avses "identifieringen med ett religiöst arv utan något religiös deltagande eller personligt engagemang per se" (Demerath 2001 refererad i Mitchell 2007, s 6). Denna religionsdefinition kan i någon mån betraktas som en funktionell religionsdefinition. Religionen fyller en viktig social funktion för individen, och det substantiella innehållet betraktas som mindre viktigt (Demerath 2001, refererad i Mitchell, 2007).

1.7.3 Oranienorden

Oranienorden är en protestantisk organisation som grundades år 1795 med syfte att skydda protestanter från katoliker. Själva namnet kommer från Vilhelm av Oranien som besegrade James II år 1690 (Grand Orange Lodge of Ireland, 2018). Medlemmarna av Oranienorden bär på en särskild traditionell klädsel, en typ av uniform. Genom att kombinera ett plommonstop med en typ av krage (eller "sash") och ett par vita handskar skapas den traditionella klädseln för medlemmar av Oranienorden när de deltar i särskilda ritualer. Hatten kan ha två betydelser som inte nödvändigtvis utesluter varandra. Den ena betydelsen är att hatten representerar den brittiske gentlemannen, och den andra är att det är samma hatt som användes av förmännen i de ökända skeppsvarven i Belfast. Sashen, som är i färgen orange kan kombineras med färgen lila (CAIN, 2017e).

1.7.4 Lojalister/unionister/protestanter

Tre vanligt förekommande begrepp som används när det talas om olika grupperingar i Nordirland är lojalister, unionister och protestanter. I denna studie kommer jag att inte göra en distinktion mellan dessa begrepp utan dessa kommer att användas som synonymer. Det begrepp som främst kommer användas i relation till detta är protestanter (Ignatieff, 1991).

1.7.5 Flaggor

Den skotska flaggan är ett förekommande fenomen i Nordirland. Denna flagga används av nordirländska protestanter för att visa på samhörigheten mellan Ulster (ett annat ord för Nordirland), protestanter och Skottland (CAIN, 2017a).

Sedan 1973 har Nordirland inte haft någon officiell flagga och därav används Storbritanniens flagga istället (CAIN, 2017a). Denna flagga är, enligt CAIN (2017a), den officiella flaggan över Storbritannien genom sed snarare än lag. Storbritanniens flagga är även en viktig del i protestantisk tradition.

Ulster bannern var Nordirlands officiella flagga mellan 1953 och 1973. Flaggan uppfattas som lojalistisk, vilket innebär att den har en anknytning till nordirländska protestanter eftersom den inkluderar en krona, den röda handen av Ulster och en Davidstjärna. Oranienordens flagga består däremot av två primära komponenter. Den har en orange bakgrund och en lila stjärna. Den lila stjärnan är en symbol för Vilhelm av Oraniens armé (CAIN, 2017a).

Slutligen förekommer Crimson flaggan. Denna flagga är en referens till belägringen av Derry (eller Londonderry) mellan åren 1689 och 1690. Staden belägrades av den katolske kungen James den II som förlorade ett krig mot Vilhelm av Oranien. Flaggans färg symboliserar den blodiga kampen som de som kämpade mot belägringen fick uthärda (CAIN, 2017a).

1.7.6 Färger

Olika färgkombinationer, eller fristående färger, används av människor i Nordirland. Dessa färger bär på en symbolik. De färger som är vanligt förekommande i protestantiska kommuniteter är färgerna lila, orange, rött, blått, vitt och rött. Färgen lila relaterar till den lila stjärnan som användes av Vilhelm av Oraniens styrkor. Färgen orange relaterar direkt till Oranienorden. Färgerna rött, blått och vitt är tätt anknutna till nordirländsk protestantism och representerar de tre färgerna som finns med i Storbritanniens flagga (CAIN, 2017e).

1.7.7 Övriga symboler

En förekommande symbol i Nordirland är kronan. Kronan ses som den ultimata symbolen för protestantism i Nordirland. En annan symbol är vallmoblomman som används för att visa respekt för de fallna i första världskriget. Denna symbol har länge funnits i den protestantiska kommuniteten eftersom den uppfattas som en

brittisk symbol. Slutligen förekommer även Davidsstjärnan. I detta fall finns det två tolkningar; den ena tolkningen grundar sig i uppfattningen om att nordirländska protestanter är som den förlorade stammen av Israel. Den andra tolkningen är att det är en religiös symbol som representerar de sex olika delarna av Nordirland (CAIN, 2017e).

Till sist behövs en historisk personlighet beskrivas, eftersom denne förekommer till viss del genom konst och banderoller i vissa Nordirländska kommuniter. Denna historiska personlighet är Oliver Cromwell, som var Storbritanniens regent under mitten av 1600-talet, och en viktig militär såväl som politisk figur för regionen under denna tidsperiod. Efter en massaker av protestanter på den irländska ön år 1641 bestämde sig Cromwell för att straffa katolikerna för detta, vilket resulterade i att städerna Drogheda och Wexford fångades och överlevarna massakrerades (CAIN, 2017a).

Kapitel 2 Teori

I detta kapitel presenteras teorier som ska användas i analysen av det material som studien avser att behandla. Vidare redogörs valet av teorierna för att slutligen presenteras arbetsmodellen som kommer att användas i behandlingen av materialet.

2.1 Presentation av teori

2.1.1 Valet av teori

Innan jag beger mig in i en presentation av de teorier som jag har valt att använda mig av i denna studie, kommer jag att ge en kort motivering till valet av just dessa teorier. För det första är den primära teorin, som kommer att tillämpas i analysen av det material, social identitetsteori. Social identitetsteori har inte tidigare tillämpats på en specifik nordirländsk ritual på ett sådant sätt som denna studie avser att göra. Denna studie försöker därmed att bidra till forskningen genom att visa social identitetsteoris tillämpbarhet i tolkningen av de symboler som används i nordirländska ritualer. Som komplement till social identitetsteori kommer strukturell ritualiseringsteori att användas för att bidra till en mer substantiell analys. Motiveringen till detta är eftersom social identitetsteori blir otillräcklig i en analys av ritualen i dess helhet, vilket är en nödvändig del för att förstå symbolanvändningen i ritualen.

2.1.2 Social kategorisering och sociala kategorier

John C. Turner (1981, s 17) definierar sociala kategorier som "osammanhängande uppdelningar av den sociala världen i distinkta klasser eller kategorier". I enklare termer är sociala kategorier det som de flesta, i vardagligt språkbruk, skulle kalla för grupper. Han menar att vi människor genomgår två olika processer i relation till sociala kategorier. Den ena processen är social identifikation och den andra är social kategorisering. En primär funktion som social kategorisering fyller är att den tillåter individen att definiera vad individen är och icke är (Turner, 1981).

Turner (1981) lyfter fram två olika aspekter av social kategorisering; en induktiv och en deduktiv aspekt. Med induktion avses tillskrivandet av vissa egenskaper till en viss kategori, som antas vara egenskaper som erhålls av en speciell medlem av denna kategori. Deduktion är själva processen av tillskrivandet av dessa egenskaper till alla medlemmar av denna särskilda kategori. När en individs medlemskap av en särskild social kategori är framträdande tenderar denna individ att få egenskaperna, som är uppfattade att vara del av denna individs sociala kategori, tillskrivna till sig själv (Turner, 1981).

Genom att kombinera dessa två delar, den induktiva och deduktiva, i den process som är social kategorisering finner de grunden för vad Turner (1981) kallar för Tajfels (kategoriserings) lag. När medlemskapet av en viss kategori blir framträdande, uppstår en tendens hos individen att överdriva skillnaderna mellan distinkta kategorier och tona ned skillnaderna inom kategorierna (Turner, 1981).

Turner (1981) tycker att Tajfels lag återger stereotypisering på ett bra sätt. Genom att återkoppla till ovanstående del kan jag konkludera att stereotypisering är dels överdrivet av egenskaper som människor tillskriver vissa sociala kategorier, men även att individer tonar ner skillnader inom ens egna sociala kategori. Turner (1981) menar att konsekvenserna av stereotypisering leder till homogenisering och depersonalisering av medlemmar av utegruppen, det vill säga de som inte tillhör samma sociala kategori som en själv. Det finns en generell uppfattning om att stereotypisering enbart sker gentemot utegrupper, men stereotypisering sker även inom gruppen (Turner, 1981).

Relationen inom gruppen tenderar att karaktäriseras som följande av Turner (1981) den 1) uppfattade likheten bland medlemmarna; 2) ömsesidig attraktion mellan medlemmar eller social sammanhållning; 3) ömsesidig aktning; 4) emotionell empati; 5) altruism och samarbete samt 6) likformighet i attityder och beteende. När medlemmar av samma sociala kategori, eller samma grupp, på något sätt är framträdande i den mening att de visar vilken social kategori som de tillhör, uppstår en starkare känsla av uppfattade likheter bland gruppmedlemmar. I samband med detta tenderar gruppmedlemmarna att gilla varandra mer, samt att medlemmarna inom samma grupp visar tendenser till att betrakta varandra mer positivt (Turner, 1981).

2.1.3 Social identifikation och social identitet

Turner (1981) menar att social identifikation är den sociala kategoriseringen människor använder sig av för att definiera sig själva och människorna runt omkring dem, och denna process kallas för social identitet. Det första personer gör är att de skapar sociala kategorier på ett abstrakt plan som de sedan dels försöker att identifiera de sociala kategorier som de själva tillhör, men även de som andra individer tillhör. Denna process där individen försöker identifiera sin egna och andras sociala kategorier kallas för social identifikation. Genom social identifikation finner individen slutligen det som kallas för social identitet. När dessa aspekter kombineras finner de grunden i det Tajfel och Turner kallar för social identitetsteori (Turner, 1981).

Turner (1981) lyfter fram Kenneth Gergen (1971) för att förklara social identitetsteorin syn på självet. Enligt Turner (1981) gjorde Gergen (1971) en distinktion i konceptet rörande självet. Det ena sättet bygger på att se självet som en psykologisk process, och det andra sättet grundar sig i att självet är en kognitiv struktur. Han definierade en kognitiv struktur som systemet av koncept tillgängliga till en person i försöket att definiera sig själv. Genom detta framför han två koncept rörande identitet.

Det första konceptet rör tillhörandet av sociala grupper/kategorier, informella såväl som formella, såsom kön, nationalitet, politisk och religiös tillhörighet. Det andra konceptet rörande identitet berör sådant som är mer personligt och rör specifika egenskaper kopplat till det individuella (Gergen, 1971 refererad i Turner, 1981). Det första konceptet klassificerar Turner (1981) som social identitet, och den andra klassificeras som personlig identitet. Turner (1981) menar att det finns skäl till att anta att vår självbild, vid tillfällena, bygger helt eller primärt på vår sociala identitet.

I denna studie kommer jag att inte fördjupa mig i konceptet rörande personlig identitet, utan jag kommer snarare att lägga mitt fokus på social identitet. Denna studie åsyftar till att behandla en primär frågeställning som rör människors religiösa grupp tillhörighet, och därmed vore det inte av intresse att behandla frågor rörande personlig identitet.

2.1.4 Social jämförelse och social identitet

Ed Cairns (1982), i sin presentation av Henri Tajfels sociala identitetsteori, menar att individer kommer att försöka bevara en positiv social identitet. I enlighet med Tajfel och Turners (1981) sociala identitetsteori sker detta genom den process som är social jämförelse, i jämförelsen med en utegrupp. Margaret Wetherell (1982) beskriver denna process mer ingående och menar att för att en grupp ska åstadkomma en positiv social identitet måste gruppen framstå som annorlunda i relation till andra grupper. Det räcker dock inte enbart med att gruppen framstår som annorlunda, utan gruppen måste framstå som annorlunda i de dimensioner som gruppen värderar som positiva (Wetherell, 1982).

2.1.5 Social identitet och Nordirland

Mitchell (2007) menar att religionen utgör den mest dominanta faktorn gränsmarkören för människor i Nordirland. Hon anser att detta ger människor i Nordirland resurser som skapar förutsättningarna för människor att skilja mellan medlemmar av innegruppen och utegruppen. Med utegrupp i detta fall avses de människor som inte innehar samma form av social identitet som en själv, och därav blir innegruppen motsatsen till detta. Ett exempel på en sådan resurs är religiösa ritualer som bidrar till att skapa en kognitivt präglad känsla av kommunitet för såväl nordirländska protestanter som katoliker. Det hon lyfter fram kan direkt kopplas till det som i detta fall har kallats för social identitet och social kategorisering (Mitchell, 2007).

Människor i Nordirland har skapat två grupper: nordirländska protestanter respektive katoliker. Religionen möjliggör sedan för den process som är social identifikation. Den låter individen att identifiera vad hon är och vad hon icke är. Sedan stärker individen sin sociala identitet genom att delta i ritualer (Mitchell, 2007).

2.1.6 Strukturell ritualiseringsteori

Som komplement till social identitetsteori kommer Knottnerus (1997) strukturella ritualiseringsteori att användas. Den centrala beståndsdel i strukturell ritualiseringsteori är det som Knottnerus (1997) kallar för ritualiserat symboliskt utövande och avser två huvudsakliga processer. För det första standardiseras, det vill säga normaliseras, vanliga former av socialt beteende. När dessa former av socialt beteende standardiseras och repeteras i ett socialt utbyte med andra människor är det möjligt att kalla just detta för ett ritualiserat symboliskt utövande (Knottnerus, 1997).

Knottnerus (1997) menar att ritualiserat symboliskt utövande knyter ann till meningsfullt handlande och är sammankopplat till uttrycket för symboliska teman. Hans teori innehåller fyra huvudsakliga komponenter som bestämmer styrkan av ett ritualiserat symboliskt utövande, och presenteras nedan.

Den första komponenten är huruvida det ritualiserade symboliska utövandet är framträdande eller inte. Hur en ritual är framträdande kan komma till uttryck på olika sätt. Ett exempel på hur en ritual kan vara framträdande är att vägar stängs av när ritualen skall genomföras. Ytligare ett exempel är huruvida det är en stor skara deltagare och åskådare som observerar ritualen eller aktivt deltar i den. Den andra komponenten relaterar till återuppreparandet av ritualen. Vissa ritualer sker månadsvis, medan andra ritualer sker årligen. Frågan om likvärdighet är också en komponent i denna teori, och relaterar till frågan om detta ritualiserade symboliska utövande liknar andra ritualiserade symboliska utövande. Han menar att desto mer dessa handlingar korresponderar med varandra, desto större påverkan har dessa på aktörerna. Sist kommer frågan om resurser, vilket är den sista komponenten i denna teori och avser de resurser som behövs för att utföra det ritualiserade symboliska utövandet (Knottnerus, 1997).

2.2 Arbetsmodell

Syftet med denna studie är att studera symboler som används i ritualer som är religiöst präglade. En annan faktor som bör tas hänsyn till är de faktum att studien avser att studera en specifik religiös ritual och dess relation till social identitet.

För att besvara det huvudsakliga syftet med denna studie behövs det ställas en rad analysfrågor, som har särskild anknytning till social identitetsteori och strukturell ritualiseringsteori. Eftersom denna studie är en form av observation krävs det att dessa frågor relaterar till den form av metod som används. Därmed vore det relevant att identifiera de delar av social identitetsteori som i någon mån är observerbara, och sedan redogöra för på vilket sätt dessa fenomen är observerbara.

2.2.1 Strukturell ritualiseringsteori

Denna del berör en mycket konkret aspekt av ritualen. Här handlar det om vilka komponenter som kan identifieras i denna ritual med hjälp av strukturell ritualiseringsteori. Frågan som kommer ställas i relation till denna särskilda teori är följande:

Vilka av de fyra angivna komponenterna kan identifieras i ritualen, och på vilka sätt kommer dessa komponenter till uttryck genom ritualens gång?

2.2.2 Social kategorisering

Det är inte möjligt med den valda metoden att försöka identifiera på vilket sätt personer i den kontext som skall studeras formar sina kategorier. Skälet bakom

detta är att processen sker på en individuell nivå, och denna studie kommer inte ha möjligheten att göra en sådan djupdykning. Det blir därav relevant att ställa frågan om vad som faktiskt är möjligt att observera. Det vore däremot av intresse att försöka observera hur ritualen i fråga ger uttryck för relationen inom gruppen, enligt de sex komponenter som Turner (1981) menat karakteriserar denna relation. De analysfrågor som jag kommer ställa till mitt material utifrån denna aspekt är:

På vilket sätt kommer de sex olika komponenterna: den uppfattade likheten bland medlemmarna; ömsesidig attraktion mellan medlemmar eller social sammanhållning; ömsesidig aktning; emotionell empati; altruism och samarbete, samt likformighet i attityder och beteende, som Turner (1981) menar karakteriserar relationen inom gruppen, till uttryck i de olika symbolerna som används i ritualen? Och i sådana fall på vilket sätt kommer dessa till uttryck genom paradens gång?

2.2.3 Social identitet och social jämförelse

Trots att det finns en mycket intressant diskurs rörande självet berör det inte studiens syfte. Studien kommer snarare att behandla frågan om hur social identitet kommer till uttryck genom den religiöst präglade ritualen. Mer specifikt kommer följande fråga att ställas till materialet:

På vilket sätt kan symbolerna som används i ritualen relateras till konceptet rörande social identitet?

Kapitel 3 Metod

I detta kapitel redogörs de tekniker och metoder som har använts för att uppnå studiens syfte. Tillvägagångssättet som har tillämpats för att genomföra studien presenteras detaljerat. Slutligen diskuteras om studien har uppfyllt validitetskriterium, kritik relaterade till källor och metoder, följt av de etiska aspekterna som har beaktats för att uppnå god forskningsetik.

3.1 Tillvägagångssätt vid insamling av material

Jag valde att använda mig av fem olika termer (*july + 12th + full + parade + belfast*) för att få åtkomst till mitt material. Dessa termer valdes eftersom det fenomen som observerades var den tolfte juli paraden. För att exkludera andra parader valdes de två första termerna. Studien avsåg att studera paraden i dess helhet, och därmed valdes termen ”full”, för att få med sökresultat som inkluderade hela paraden. Termen ”parade” valdes eftersom sökmotorn skulle visa mig en parad. Slutligen valdes termen, eller namnet på Nordirlands huvudstad, Belfast. Detta var för att exkludera andra parader, som potentiellt kunde ha skett i andra länder.

Valet av engelska sökord är relativt simpelt, det är nämligen det språk som talas i Nordirland och detta gav mig tillgång till det material som jag sökte. Detta gav en stor skara av inspelningar att välja från, och därmed krävdes det att en avgränsning gjordes. YouTube ger användare möjligheten till att filtrera deras sökningar. För det första filtrerades alla klipp som inte hade laddats upp detta år (2017) bort. Skälet bakom detta var för att få en sådan aktuell video som möjligt. Det vore möjligt att inkludera de videoklipp som hade laddats upp tidigare år, men en avgränsning behövdes göra för att begränsa det omfång som fanns på videomaterialet. Tekniken utvecklas ständigt, och det innebär att det finns en större möjlighet till att finna ett videomaterial som är av högre kvalitet detta år, än vad det var att finna ett videomaterial av liknande kvalitet tidigare år.

Efter att den filtreringen hade används, filtrerades videoklipp i relation till deras längd. Klipp som var kortare än tjugo minuter filtrerades helt och hållet bort. Motiveringen till detta låg i att jag eftersträvade att hitta ett videoklipp som fångade hela paraden, och inte en mindre del av denna. Innan detta filter hade applicerats fanns det 5 320 stycken videoklipp att välja emellan, och efter fanns det 201 stycken videoklipp. Efter att videoklippen sorterades efter uppladdningsdatum fanns det enbart fem kvar. Det fanns säkerligen ett flertal klipp som utgjorde samma material, men var uppdelat i flera olika delar. För bekvämlighetens skull valdes dessa bort. Detta var fördelaktigt i den mening att jag kunde rikta mitt fokus helt och hållet mot ett material, och det var lätt att hitta tillbaka till händelser eller delar av paraden som jag ville se igen. Däremot är ett problem med detta att videoklipp som möjligen hade bedömts som fördelaktiga, i relation till det videoklipp som valdes till slut, blev uteslutna. Ett argument mot denna kritik är att det fenomen som ska observeras genomförs på samma sätt varje år.

3.1.1 Primärt material och sekundärt material

Denna studie kommer inte att behandla någon form av primärmaterial. Studien kommer snarare att behandla ett sekundärmaterial som varken är inspelat eller redigerat av mig. Detta medför sig problem som kommer att tas upp i en del dedikerad till källkritik. Jag kan därmed inte svara på frågan om de bakomliggande skälen till varför denna parad har valts att filmas. Frågan blir snarare om det är relevant att göra ett sådant påpekande.

Jag nämner i min avgränsning att det kan råda en viss förvirring kring mitt material, och varför jag har valt detta material snarare än att använda mig av en form av skriftlig källa. Fallet är som sådant att materialet ger mig en betydande inblick i hur denna ritual är utformad, på ett sådant sätt som inte vore möjligt genom ett skriftligt återberättande av ritualen i fråga. Jag kan exempelvis observera särskilda symboler och se på vilket sätt de används för att skapa en uppfattning om hur dessa kan relateras till de teorier som jag har tillämpat.

3.1.2 Forskningsrelation

Det första jag gör är att positionera mig i förhållandet till mitt material och intar därmed ett socialkonstruktivistiskt förhållningssätt. Detta innebär att min presumtion av verkligheten vilar i tron av att människor konstruerar det samhälle de lever i. John W. Creswell (2009) påpekar att socialkonstruktivismen fundament består av tron på att individen deltar i ett subjektivt meningsskapande av de erfarenheter som de tar del av genom livets gång, vilket innebär är att deras verklighet inte är given, utan den är en konstruktion av individen. Syftet med denna studie är dock inte att bege sig in i en diskurs om de ontologiska förhållningssätten som finns, utan denna korta del av studien är enbart presenterad för att ge läsaren möjligheten till att förstå den tradition som mitt resonering kring mitt forskningsmaterial vilar i.

Kristi Malterud (2014) menar att forskaren influeras av det studieobjekt som denne avser att arbeta med. Forskarens förkunskap och förförståelse påverkar arbetsprocessen som i sin tur kan leda till ett särskilt resultat. Ingen är ett undantag för detta och därav är det av vikt att belysa den relation som forskaren har till ämnet. Jag har en särskild relation till det ämne som studien behandlar då min pappa är från Irland och jag är uppväxt katolik. Detta har en viss betydelse för att de konfliktlinjer som har existerat i Nordirland har varit mellan katoliker såväl som protestanter. Ett argument skulle potentiellt kunna vara är att jag bär på en viss förkunskap till ämnet, som bidrar till en form av partiskhet. Det är dock med denna förkunskap som jag har möjligheten att återge en form av inifrånperspektiv som inte annars vore möjlig.

3.1.3 Källkritik

Ett generellt problem med det material som har använts i denna studie är att jag enbart fick ett visst perspektiv på det skeenden studerades, och det finns delar som jag möjligen inte får ta del av.

Låt mig börja med att rikta en viss kritik mot videomaterialet som jag använde. För det första är videomaterialet klippt vid fem olika tillfällen. Jag kan inte med

orubblig säkerhet konstatera varför klippet börjar när det gör och slutar när det gör. Jag kan heller inte veta varför personen har valt att spela in paraden, eller de bakomliggande skälen till detta. Frågan blir därmed om vad det är som gör detta material fördelaktigt i relation till andra material. För det första möjliggör detta material att jag får en egen inblick i den ritual som sker, och jag har samtidigt möjligheten att få en tydlig bild av de symboler som används i ritualen. Problematiken med användningen av detta material kan vara som sådant att videoklippet inte är avsett för att studeras på ett sådant sätt som jag har gjort, och därmed vore det möjligen bättre att använda sig av en skriftlig sekundärkälla som återger ritualens olika aspekter. Som svar på denna kritik vill jag återigen betona fördelaktigheten med att använda sig av ett visuellt material istället, och denna fördelaktighet ligger i det faktum att jag har möjligheten att direkt observera symbolerna som används av deltagarna i ritualen.

3.2 Metod

3.2.1 Observation

Denna studie är en form av sekundärobservation som skiljer sig från den form av metodologi som existerar i relation i observationer rent generellt. Detta kräver en noggrannhet dels i min forskarroll, men även i insamlandet av rådata. I traditionella termer går det varken att klassificera detta som en dold eller öppen observation. Det går däremot att klassificera detta som vad Göran Ahrne och Peter Svensson (2011) kallar för passiv observation. Detta grundar sig i det faktum att jag observerar ett fenomen genom någon annans ögon, genom ett videoklipp från YouTube. Det går även att klassificera denna typ av observation som en observation utan deltagande (Malterud, 2011).

Att jag inte kunde ta del av den atmosfär som existerar kring denna parad kunde ha påverkat den bild som skapades under observationen. Detta kan dock även vara fördelaktigt i den mån att jag, som forskare, har möjligheten att kontrollera omständigheterna runtomkring mig. Genom att ta mig tiden att sitta ned och observera en video kan distraktionerna runtomkring begränsas och studieobjektet blir tillägnad mitt fullständiga fokus.

Lynne McKechnie (2008) poängterar att observationen bygger i hög grad på observatörens förmåga att faktiskt observera. Det här visar på det fördelaktiga i användandet av ett videomaterial i en observationsstudie, i relation till en vanlig observationsstudie. En sådan fördel är det faktum att genom att analysera ett videomaterial har jag möjligheten till att se om samma händelse flera gånger. Om det var något jag missade, hade jag möjligheten att röra mig tillbaka längs tidsaxeln.

Observationen som metod är också ett effektivt medel till att utforska områden där lite är känt (McKechnie, 2008). Nordirland är ett utforskat ämne, men kopplingen mellan symboler, ritualer och social identitet är ännu ett område där mycket forskning fortfarande saknas vid tidpunkten då denna studie genomfördes. Därmed bidrar observationen till att producera ny kunskap inom detta område, genom att vara fördelaktig som metod. Detta kan kombineras med att videoklipp

kunde ge mig insikt i flera olika dimensioner till skillnad från verbal kommunikation (Malterud, 2011). Genom att använda mig av ett videobaserat material fick jag tillgång till flera olika former av empiriska data, vilket Malterud (2011) ser som en fördelaktighet med att använda sig av ett visuellt material.

Trots att jag använder mig av en strukturerad observation utgick jag ifrån ett observationsschema. Enligt Alan Bryman (2011) är det viktigt att, vid observationer, veta vilka delar av miljön som ska observeras, och vad eller vem som ska observeras. Fokuset av observationen ska kunna bidra till studiens frågeställning (Bryman, 2011). Eftersom denna studie är av kvalitativ karaktär, kommer ett observationsschema att betraktas som flexibla riktlinjer för datainsamling, vilket styrks av McKechnie (2008) resonemang relaterat till detta.

Observationsschemat utgick från McKechnies (2008) riktlinjer som formades av förutbestämda kategorier; händelser, symboler, deltagare samt övriga anteckningar. Dessa kategorier relaterar till olika aspekter av studiens teoretiska referensram. Händelser relaterar till själva ritualen, vilket i sin tur kan kopplas an till strukturell ritualiseringsteori.

Symboler kan representera olika ideologier, religioner och kulturer (CAIN, 2017c) och dessa kan i sin tur relateras till social identitetsteori. Dessa symboler utgör en representation för deltagarna, och symbolerna kunde i sig utgöra ett uttryck för vad social identitetsteori skulle klassificera som sociala kategorier. Med deltagare avses de som marscherar i paraden, vilket kan ses som den primära gruppen som observerades. Den sekundära gruppen är åskådarna, och denna grupp är de människor som inte marscherar i paraden. Slutligen handlar övriga anteckningar om att lämna rum för sådant som inte täcks av de redan angivna kategorier, vilket styrks av McKechnie (2008).

3.2.2 Tematisk innehållsanalys

Det finns flertal olika analysmetoder men tematisk analys anses av Alan Bryman och Emma Bell (2013) vara en av de vanligaste förekommande. Jag valde att tillämpa tematisk analys eftersom den hjälpte mig som forskare att söka och kategorisera olika teman i det material som studien avsåg att behandla. Genom att göra detta underlättade det för mig att besvara studiens syfte, vilket styrks av Karen Staller (2015). Mot denna bakgrund valde jag att använda mig av tematisk analys vid bearbetning av mitt material för att hitta centrala teman som kunde besvara studiens syfte.

Jag har valt att använda mig av Virginia Braun och Victoria Clarke (2006) samt Creswells (2009) riktlinjer, då dessa två använder sig av samma tillvägagångsätt. Forskarna har utformat riktlinjer för att underlätta användningen och tillämpningen av tematisk analys. Jag kommer att steg för steg, gå igenom och redogöra för de sex olika komponenterna som anges av författarna. Dessa komponenter kunde i sin tur hjälpa mig att identifiera relevanta teman i materialet.

I den första fasen bör forskaren bekanta sig, både på djupet och bredden, med det insamlade materialet (Braun & Clarke, 2006). Mot bakgrund av detta läste jag

igenom de anteckningar som jag fört i observationsschemat, för att få en överblick över materialet och dess helhet.

I den andra fasen menar Creswell (2009) att forskaren ska se över vad material egentligen säger. Här anser Braun och Clarke (2006) att de första koderna i materialet skapas. De anser att forskaren ska, i materialet, urskilja nyckelbegrepp som är relevanta och intressanta i förhållande till studiens huvudsakliga syfte. Efter att ha fått en överblick av de anteckningar som hade förts, och börjat konstruera en form av helhetsbild i relation till det material som studerades, valde jag att börja koda det.

Kodningsprocessen är en del av den tredje fasen, och initierades genom att se till de redan givna kategorierna som fanns i observationsschemat. Kodningen utfördes systematisk genom läsningen av anteckningarna. Detta bidrog till att jag kunde tillägna lika mycket tid och uppmärksamhet vid varje aspekt av anteckningarna. Braun och Clarke (2006) anser att forskaren bör söka efter relevanta teman med hjälp av de koder som har framkommit under kodningsprocessens gång. Genom dessa kategorier identifierades en rad olika teman, som subkategorier till de redan givna kategorierna. Efter att ha identifierat en rad olika teman började jag att kategorisera koderna, därefter kategoriserades dessa i diverse teman. Jag valde att sortera de olika koderna till teman utifrån studiens teoretiska referensram.

I den fjärde fasen ska forskaren granska och identifiera de teman som har framkommit under de faser som har beskrivits ovanför. Forskare bör göra detta för att säkerställa att de teman som har identifierats är relevanta i relation till studiens syfte (Creswell, 2009; Braun & Clarke, 2006), och detta är något som jag har tagit hänsyn till.

I den femte fasen tycker Creswell (2009) att forskaren bör tänka över hur de teman som har identifierats kommer att representeras i det kvalitativa narrativet. Braun och Clarke (2006) anser samma ska, och att forskaren måste se över vad som är av intresse i respektive tema för att fastställa materialets kärna. De anser att anledningen till detta är för att få en grund till vad forskaren kommer lägga fram i analysen. Jag valde att klargöra för vad mina definitioner av mina teman är. Under denna fas gav jag mina teman titlar som kunde förknippas med studiens teoretiska referensram.

I den sjätte, och sista, fasen anser Creswell (2009) att forskaren bör involvera tolkning av material, vilket även Braun och Clarke (2006) tycker och anser att själva presentationen av resultatet bör framställas. Forskaren skall kunna utföra en kortfattad och sammanhängande diskussion som bör ha en logisk följd, och vara en intressant beskrivning av materialet (Braun & Clarke, 2006). Jag har i denna fas tagit hänsyn till dessa faktorer för att beskriva tolkningen av material.

Trots att den tematiska analysen har framställts som en linjär process, bör den inte betraktas som en sådan. Braun och Clarke (2006) gör ett påpekande i relation till detta där de menar att genom den tematiska analysens gång hoppar forskaren ofta mellan de olika faserna. Detta har även varit fallet i denna studie.

3.3 Validitet

Malterud (2011) lyfter fram fyra olika kriterier för validitet. Hon anser att det är svårt att behandla alla dessa kriterier i en enda studie, utan att fokuset snarare bör ligga på någon eller några av dessa. I denna del kommer jag att dels förklara motiven till att de validitetskriterier som har valts. Men jag kommer även att förklara varför andra validitetskriterier har valts bort.

Intern validitet behandlar frågan om forskaren har valt en tillfredsställande metod för att förklara det fenomen som avses att behandlas i studien (Malterud, 2011). Denna studie kommer att behandla detta validitetskriterium. Motivationen bakom detta val är att den metod som har valts för att behandla det fenomen som har studerats är en metod som kan bidra till besvarandet av syftet. Genom att kombinera metoden dels med den teoretiska referensramen, och den analytiska referensramen, kan jag skapa en tillfredsställande bild i relation till detta validitetskriterium.

Extern validitet behandlar frågan om överförbarheten (Malterud, 2011). I detta fall handlar det om denna studie, som studeras i en specifik kontext, kan säga detsamma om en annan kontext där en ritual utförs. Denna studie kommer inte att behandla detta validitetskriterium. Skälen till detta är att det blir svårt att dekontextualisera den ritual som genomförs. Den är, i någon mån, bunden av sin kontextuella bakgrund. Det skulle potentiellt kunna vara möjligt att relatera denna studie till en kontext som är likartad, men det förutsätter att den har en historisk bakgrund som är likartad i relation till denna. Därav kommer detta validitetskriterium inte att behandlas.

Denna studie kommer heller inte att arbeta med frågan om repeterbarhet. Repeterbarhet handlar om att försöka uppnå samma resultat vid en upprepning av försöket. Detta är inte ett kriterium som ofta är aktuellt i kvalitativa studier (Malterud, 2011). Det kan potentiellt vara svårt för en annan person att försöka återskapa den analytiska process som jag har genomfört, för att sedan uppnå samma resultat. Det är därmed inte sagt att studien inte är intersubjektiv prövbar, utan det handlar snarare om att det krävs särskilda omständigheter för att göra ett försök till att återskapa samma resultat vid en upprepning av.

Denna studie avser att uppfylla det validitetskriterium som rör frågan om konsistens. Malterud (2011) beskriver konsistens som förbindelsen mellan problemställning, teori, metod och data. I denna studie har jag eftersträvat att arbeta med konsistensen genom att låta frågeställningen bestämma vilken metod som passar till att besvara denna. Jag har även kombinerat teori med metoden för att skapa en tillräckligt omfattande bild av frågeställningarna. Frågeställningar som denna studie har avsett att behandla har ständigt varit förankrat i den data som har analyserats.

3.4 Etiska aspekter

Bryman och Bell (2013) och Gert Helgesson (2015) belyser fyra etiska aspekter; informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitets- och anonymitetskravet samt nyttjande kravet. Dock har denna studie enbart tagit hänsyn till

nyttjandekravet som har bidragit till att studien kan stå på en god etisk grund. Detta eftersom det är de enda kravet som går att uppfylla vid forskning med hjälp av Internet. Kravet innefattar att uppgifterna jag har samlat in utifrån min observation enbart får användas för forskningsändamål (Bryman och Bell, 2013).

Resterande kraven innefattar en dialog med samtliga personer iblandande och kan därmed inte tillämpas. Exempelvis är det svårt att tillämpa samtyckeskravet då personerna som medverkade i videoklippet är väldigt många samt är det svårt för mig att få information om deras sanna identiteter.

Internet som forskningsområde är väldigt problematiskt just på grund av att det inte går att tillämpa en dialog med samtliga personer. Det finns därmed etiska riktlinjer för hur forskare bör använda material från Internet och de innehåller två variabler. Den första är hur offentlig miljön är (Codex, 2018). Jag har använt mig av Youtube som kan anses vara ett mer eller mindre offentlig miljö eftersom användarna har möjligheten att välja om de ska publicera videoklipp som privata eller offentliga. Det videoklipp jag har observerat är av offentlig karaktär vilket innebär att vem som helst, med eller utan Youtube-konto, kan se det. Även informationen, det vill säga själva videon, är av offentlig karaktär eftersom paraden utförs på en offentlig plats.

Den andra variabeln från dessa etiska riktlinjer är hur känslig informationen som finns där är (Codex, 2018). Malin Sveningsson, Mia Lövheim och Magnus Bergquist (2003) diskuterar att om informationen delas på en offentlig arena kan vissa undantag göra mot de etiska riktlinjerna. Visserligen får jag ingen information om personen i filmen utan mer en bild av hur de ser ut. Trots att videoklippet är offentlig och personer syns i det har jag valt att inte nämna någon person utifrån deras utseende utan har enbart fokuserat på helheten utifrån studiens syfte, och har inte gått in djupare på att analysera personernas privata liv.

Kapitel 4 Resultat och Analys

I detta kapitel presenteras studiens resultat av materialet i förhållande till den teoretiska referensramen. Först redogörs de olika teman som kunde identifieras utifrån observationsschemats kategorier. Sedan följer analysen arbetsmodellens upplägg. Avslutningsvis presenteras slutsatsen.

4.1 Resultat

Detta avsnitt presentera resultat från observationen. För det första kunde två övergripande teman identifieras. Det första temat skapades genom observerandet av särskilda symboler som hade en direkt anknytning till protestantism. Detta tema kom att klassificeras som *religion*. Det andra temat som kunde identifieras fick benämningen *historia/minne*. Detta övergripande tema skapades genom observerandet av symboler som relaterade till historiska skeenden eller människor som hade gått bort i olika krig.

4.1.1 Händelser

Händelseförloppet under ritualen såg i stort sätt likadant ut. De första som anlände var medlemmar från Oranienorden följt av bandmedlemmar. Detta händelseförlopp var ett återuppreparande fenomen och strukturen såg densamma ut genom hela paraden. Därav kommer denna studie inte att fördjupa sig något mer i händelseförloppet i denna del av studien.

4.1.2 Deltagare

För det första kunde två primära grupper identifieras. Den första gruppen var åskådarna. Åskådarna bestod av människor som inte deltog i marscherandet, utan som stod vid sidan om och kollade på ritualen som skedde. Dessa människor deltog i vissa aspekter av ritualen, genom att sjunga med i vissa av de låtar som spelades och applådera åt människor som marscherade förbi. Ibland kunde deltagare i ritualen stanna och tala med åskådarna.

Den andra gruppen som kunde identifieras var deltagarna i ritualen, som i sin tur kan kategoriseras i två subgrupper. Dessa subgrupper består av medlemmar av Oranienorden och bandmedlemmar som följde varandra i paraden. Medlemmarna av Oranienorden kunde identifieras dels genom sina plommonstop, men främst genom sashen som var orange. Sashen bars av alla medlemmar av Oranienorden. Medlemmarna av marschbanden kunde identifieras genom användandet och bärandet av olika instrument. Det gick även att göra en distinktion mellan dessa och medlemmar av Oranienorden i form av klädsel. Medlemmarna av marschbanden använde sig av olika uniformer, som liknande militäruniformer. Sättet åskådare kunde skiljas gentemot deltagarna byggde på det faktum att deltagarna marscherade längs gatan, medan åskådarna stod bredvid och kollade på.

4.1.3 Symboler

Genom paradens gång kunde ett flertal olika symboler observeras som bestod exempelvis av olika fraser och uttryck, som fanns på banderoller och som tryck på olika bandmedlemmars instrument, och flaggor. I observationer kunde följande flaggor observeras; den skotska flaggan, Storbritanniens flagga, Ulstern bannern, Oranienordens flagga i två primära versioner och Crimson flaggan. Alla dessa flaggor bars av deltagarna eller var inkorporerade i olika former av banderoller. Vissa av flaggorna, mer specifikt Ulstern Bannern och Storbritanniens flagga, bars även av vissa av åskådarna.

Utöver de flaggor som observerades kunde olika färger identifieras. Dessa kom till uttryck genom klädesplagg, i flaggor och på banderoller. De färger som kunde observeras var främst orange och lila. Ytterligare färger som kunde identifieras var röd, blått och vitt. Dessutom kunde tre historiska personligheter observeras som kom, utöver det redan beskrivna symbolerna, till uttryck genom banderoller och flaggor. Dessa tre personer var Martin Luther, grundaren av den protestantiska tron, Vilhelm av Oranien, och Oliver Cromwell.

Under observationen kunde särskilda klädesplagg identifieras. Dessa var plommonstopet och den orangefärgade sashen. Dessa bars av deltagarna i ritualen. Vissa av dessa deltagare bar även på vita handskar i kombination med plommonstopet och den orangefärgade sashen. Medan vissa av de andra deltagare bar på en sash som hade ett inslag av lila i sig, men denna färgkombination var begränsad. Andra symboler som kunde identifieras var kronan, vallmoblomman och Davidsstjärnan. Dessa användes antingen som fristående symboler eller användes i flaggor och på banderoller.

4.1.4 Övriga anteckningar

I övriga anteckningar hamnade sådant som inte passade in i de redan angivna kategorierna. Här hamnade olika årtal som användes i banderoller, ord som förekom på banderoller och instrument, symboler som inte kunde förklaras med hjälp av CAIN (2017b) samt olika uttryck.

Två av de årtal som noterades av 1690 och 1521. År 1690 refererar till Vilhelm av Oraniens seger över den katolske kungen James den II. Årtalet 1521 uppkom i en banderoll, som hade ”Martin Luthers rättegång” tryckt bredvid årtalet. Detta hade kombinerats med en målning, på banderollen, av rättegången som denna refererade till.

Ett av de uttryck som användes var ”In God we trust” (svenska: I Gud vår förtröstan). Detta är ett exempel på ett religiöst uttryck som användes i en banderoll som bars av medlemmar av Oranienorden. Andra uttryck som förekom var ”No Surrender” (svenska: Ingen kapitulation). Detta är ett exempel på ett uttryck som förekommer i nordirländska protestantiska områden ofta i form av väggmålningar. Andra återkommande termer var begreppen ”loyalty” (lojalitet), ”volunteers” (volontärer), ”conquerors” (erövrare) och ”protestants” (protestanter). Dessa begrepp var ofta målade på bandmedlemmars bastrummor. Dessa kommer att analyseras i delen nedanför, med avseende till det redan presenterade materialet.

4.2 Analys

Detta avsnitt presenterar analysen av det innehåll som redogjordes för i resultatdelen, och tillämpa strukturell ritualiseringsteori på ritualen i dess helhet. Detta kommer i sin tur bidra till att svara på studiens frågeställningar. Analysfrågorna som utformades och har bidragit till forandret av de övergripande teman kommer att användas.

4.2.1 Strukturell ritualiseringsteori

För det första var paraden i fråga framträdande. Detta i hur hög grad ritualen var synlig eller inte. Paraden blev framträdande dels genom att det fanns många åskådare på vardera sida av vägen. Vägen som deltagarna marscherade längs var avstängd, vilket även var en bidragande faktor. Ytterligare en aspekt som bidrog till detta var det faktum att alla affärer längs denna gata var stängda. Den sista aspekten relaterar till själva deltagarnas, det vill säga medlemmarna av marschbanden och medlemmarna av Oranienordens, musik och klädsel. Genom att använda sig av kläder som är distinkta i relation till åskådarna blir ritualen i sig framträdande.

Den andra komponenten i Knottnerus (1997) strukturella ritualiseringsteori rör frågan om återuppreparandet av ritualen. Ritualen sker årligen, vilket är en indikation på en låg grad av återuppreparande. Inga andra konstateranden kan göras i relation till denna specifika punkt, eftersom det faller utanför denna observations syfte. Denna studie kan heller inte göra några påståenden i relation till den tredje punkten, som handlar om ritualens likvärdighet i relation till andra ritualer. Detta grundar sig i samma skäl som redan är angivna.

Denna studie kunde däremot observera den fjärde komponenten i Knottnerus (1997) strukturella ritualiseringsteori, nämligen resurser. Bandmedlemmarna, som bestod av stort antal, hade tillgång till speciella kläder och musikinstrument. Detta är i sig ett exempel på att det finns resurser som kommer till uttryck genom ritualens gång. Liksom hos bandmedlemmarna hade medlemmarna av Oranienorden även tillgång till särskilda kläder, vilket är ett tydligt uttryck för att det finns en tydlig tillgång till resurser.

4.2.2 Social kategorisering

För det första tyder symbolanvändningen på att det finns en uppfattad likhet bland deltagarna i själva ritualen. Denna uppfattade likhet kommer till uttryck genom symboler som indikerar på en uppfattning om att det existerar en gemensam historia hos deltagarna i ritualen, som i sin tur bidrar till en gemensam social identitet. Detta relaterar till ett övergripande tema som jag valde att kalla *historia/minne*. Uppfattningen om att det existerar en gemensam historia hos deltagarna kommer till uttryck genom referenser till Vilhelm av Oranien seger över James II. Detta sker dels genom påpekandet av årtal, såsom 1690, direkta porträtteringar av Vilhelm av Oranien samt genom användandet av flaggor som på något sätt relaterar till denna specifika händelse (CAIN, 2017e).

Detta kan kopplas till ett annat övergripande tema som klassificerades som *religion*. Detta tema inkluderar särskilda symboler som på ett eller ett annat sätt har en form av religiöst inslag. Ett tydligt exempel på en sådan symbol är referenser till Martin Luther och användandet av termen protestanter. Ett annat sådant exempel på användandet av termen "I Gud vår förtröstan" (CAIN, 2017e). Genom att kombinera dessa symboler kan jag konkludera att det finns en uppfattad likhet bland deltagarna som grundar sig i deras religiösa tillhörighet, det vill säga protestantismen. Detta kan även kopplas till det Mitchell (2007) anser att Demerath (2001) kallar för kulturell religion. Gruppen använder sig av symboler, som Vilhelm av Oranien och Martin Luther, som anspelar till det protestantiska arv som deltagarna tycks bidra till den uppfattade likheten bland dessa.

Ritualen i dess helhet kan tolkas, utifrån Turners (1981) sex komponenter, som ett symboliskt handlande för att bidra till en social sammanhållning. Om de teman som har skapats betraktas och kombineras med varandra, kan ett mönster konstrueras. Temat *historia/minne* relaterar till att deltagarna i ritualen inte ska glömma den bakgrund som denna uppfattade gemenskap delar och som grundar sig i deras religiösa tradition som kommer till uttryck genom temat *religion*. Genom detta formas en indikation på att religionen bidrar till en social sammanhållning bland de som deltar i denna ritual. Den emotionella empatin är svårare att identifiera. Det kan, utifrån min teoretiska referensram, tolkas som att den emotionella empatin kommer till uttryck genom användandet av en symbol som vallmoblomman.

Altruism och samarbete kommer till uttryck genom användandet av termer som *volontärer* och *lojalitet*. Men det kommer även till uttryck genom användandet av Crimson flaggan (CAIN, 2017a). Att vara en volontär anser jag ger en indikation på att denna grupp är villig att göra vissa uppoffringar. Dess betydelse innefattar förmågan att kämpa emot, tillsammans, och göra uppoffringar för protestantismen. Detta bygger på det faktum att flaggan representerar de uppoffringar som protestanter gjorde under belägringen av Derry (eller Londonderry) mellan åren 1689 och 1690 (CAIN, 2017a). Det indikerar på att altruism och samarbete inom gruppen, för protestantismen, är ett eftersträvt mål.

4.2.3 Social identitet och social jämförelse

Genom att betrakta de symboler som används, och relatera dessa till de teman som kunde skapas i kodningsprocessen, kan jag analysera och dra slutsatser på vilket sätt användningen av dessa symboler i ritualen relaterar till konceptet rörande social identitet. Många av de symboler som kunde identifieras i ritualen anser jag hade någon form av anknytning till protestantism.

Förutom det faktum att symboler som anspelade till protestantism användes, användes även symboler som anspelade till en mer generell form nationell identitet. Denna form av identitet kan tolkas som ett tema i sig, men i denna studie kommer den inte att betraktas på det sättet. Detta kom till uttryck genom användandet av symboler som hade någon form av anknytning till Storbritannien rent generellt, men Nordirland och Skottland mer specifikt. Genom att se till användandet av symboler som hade en protestantisk koppling, och distinkta

symboler som hade anknytningar till särskilda nationer, kan jag göra ett påstående om social identitet i denna särskilda ritual. I min tolkning av materialet, genom applicerandet av social identitetsteori, kom den nordirländska protestantiska identiteten till uttryck genom användandet av de symboler som lyfts fram genom studiens gång. Symboler som har någon form av religiös anspelning, i kombination med den nationella identiteten, ger en indikation på hur symboler kan användas för att bilda en distinkt social identitet.

Protestantiska symboler, i kombination med symboler som direkt relaterar till nationer som är en del av Storbritannien, visar på det finns en distinkt nordirländsk protestantisk identitet som kommer till uttryck i ritualen. Det är kombinationen av Ulsterbannern och flaggor som direkt refererar till Storbritannien som visar på att den sociala identiteten som kommer till uttryck genom ritualens gång har en distinkt prägel i relation till andra former av sociala identiteter. Det bakomliggande resonerandet till min konklusion vilar i det faktum att flaggor, som refererar till en (eller flera) särskild(a) nation(er), tyder på att det finns en form av nationalitet som deltagare i ritualen identifierar sig med. Detta, i kombination med användandet av symboler som har en religiös prägel, anser jag visar på att det finns en distinkt social identitet som kommer till uttryck genom denna ritual som fundamentalt handlar om religiös tillhörighet såväl som nationell identitet.

4.3. Slutsatser

Syftet med denna studie är att studera symboler som används i ritualer som är religiöst präglade, för att bygga vidare på forskning kring ritualer och symbolers betydelse för social identitet. För att hjälpa mig att uppnå detta syfte formulerades följande frågeställningar: 1) Hur kan symboler i tolfte juli paraden tolkas utifrån social identitetsteori? och 2) på vilket sätt ger denna ritual uttryck för de fyra komponenter som är del av David J. Knottnerus (1997) strukturella ritualiseringsteori?

För att svara på min första frågeställning krävdes ett konkretiserande av vad social identitetsteori och strukturell ritualiseringsteori innebär i denna studie, och ett operationaliserande av relevanta begrepp som teorierna för med sig. Detta utfördes genom de analysfrågor som ställdes till det material som skulle behandlas i denna studie. För det första identifiera denna studie två av fyra komponenter som medföljer strukturell ritualiseringsteori. Dessa två komponenter var att ritualen var framträdande och att deltagarna i ritualen hade tillgång till resurser.

För det andra kunde fyra av de sex komponenter som angavs av Turner (1981) för beskrivandet av innegruppens relationer identifieras av denna studie, i denna specifika ritual, och var; den uppfattade likheten bland medlemmarna eller social sammanhållning; emotionell empati; altruism och samarbete samt en indikation på likformighet i attityder såväl som beteende. Detta anknyter till social kategorisering, som i sin tur är den grundläggande processen som möjliggör formandet av social identitet.

Genom användandet av symboler, i form av exempelvis flaggor och målningar av historiska karaktärer som är signifikanta för gruppen i fråga, skapar deltagare och åskådare en form av positiv social identitet. Den sociala gruppen lyckas att göra sig distinkt från andra grupper genom ett aktivt användande av dessa symboler i denna ritual. Vilhelm av Oranien och Martin Luther är två exempel på symboliska personer som möjliggör för att gruppen skall kunna bilda en distinkt social identitet i relation till nordirländska katoliker. Detta anser jag är i sig en indikator på denna ritual och religionen fyller ett syfte som spelar en stor roll i formandet av den distinkta, positiva sociala identiteten.

I relation till den andra frågeställningen, gällande strukturell ritualiseringsteori, kunde två av fyra komponenter att identifieras. I diskussionsdelen kommer tillämpbarheten av denna teori att diskuteras vidare.

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att det finns tydliga indikationer på att ritualen har en signifikant betydelse i att stärka den sociala identiteten hos nordirländska protestanter som deltar i denna ritual. Den bidrar till en form av stereotypisering inom gruppen, som kommer till uttryck genom de fem komponenter som angavs i ovanstående del. Det finns även starka indikationer på att ritualen fyller en annan funktion för deltagare och åskådare, och kan beskrivas som att ritualen bidrar till att säkerställa en distinkt, positiv social identitet. Denna sociala identitet har en religiös prägel som kommer till uttryck genom användandet av symboliska personer och symboler överlag.

Kapitel 5 Diskussion

I detta kapital presenteras en reflektion kring teorin, metoden och empirin. Avslutningsvis förs en reflektion kring studien och de begränsningar som uppkommit samt förslag till vidare forskning inom det aktuella forskningsområdet.

5.1 Teoretisk reflektion

Den strukturella ritualiseringsteorin har använts primärt för att identifiera olika skeenden i ritualen. Ett problem som uppstod i samband med appliceringen av denna teori på det inhämtade materialet var att två av de fyra komponenterna, som är en bestående del av teorin, inte kunde tillämpas på det material som studien avsåg att behandla.

De två komponenterna av strukturell ritualiseringsteori som inte kunde observeras är dels frågan om hur ofta ritualen i fråga återupprepas och dels huruvida ritualen som avses att behandlas liknar andra ritualer eller inte. För att problematisera dessa två komponenter behöver frågan ställas om hur viktiga just dessa komponenter är i observationen av en särskild ritual.

Vad teorin implicerar är att om en ritual utförs regelbundet betyder det att ritualen i fråga är av större vikt för deltagarna och åskådarna än vad en ritual som inte sker lika ofta är. Problemet med detta är att människor, rent hypotetiskt, kan se till relativt kända företeelser som sker årligen som säkerligen är av större vikt för deltagare och åskådare än vad andra är. Vissa ritualer kan, trots att den enbart sker årligen, möjligen ha en större betydelse för åskådare såväl som deltagare än vad ritualer som sker veckovis har för samma personer. Därav måste återuppreparandet kombineras med ytterligare en komponent som berör regelbundenheten i ritualen, samt hur koncis ritual i fråga är, över en tidsaxel. För om en ritual anammas årligen, med en särskild regelbundenhet, går det att göra ett konstaterande i relation till vikten av denna särskilda ritual för åskådare såväl som deltagare.

För det andra, i frågan om hur denna ritual liknar andra ritualer, blir det även en fråga om ett större perspektiv. En ritual kan vara en mycket unik ritual i relation till en annan ritual som sker regelbundet. Det unika i en viss ritual visar på dess särskilda betydelse för deltagare och åskådare, vilket gör den särskilt speciell i relation till ritual som inte unik på samma sätt. Därav behövs det större perspektivet, som berördes i ovanstående stycke, att återigen appliceras på denna komponent.

Social identitetsteori har använts primärt på två olika sätt. Dels har jag strävat efter att identifiera de sex olika komponenterna som presenterades av Turner (1981), och dels har ett försök gjorts att relatera symboler som använts i ritualen till social identitet.

Problemet med försöket att identifiera Turners (1981) sex komponenter genom en observation ligger i det faktum att dessa sex komponenter rör främst individers attityder gentemot andra individer, vilket har resulterade i ett försvårande av att uppnå studiens avsedda syfte. Därav har en tolkning av symbolanvändning

behövts göras. Genom att betrakta användningen av särskilda symboler genom social identitetsteori, i kombination med material samlat från CAIN (2017b), kunde en givande tolkning skapas genom att betrakta deltagare och åskådares handlingar. För att bidra till utvecklingen av social identitetsteori bör forskare inte enbart se till särskilda individers attityder gentemot varandra, utan de bör även se till deras handlingar i form av ritualer. Genom att betrakta en ritual kan forskare, som denna studie har avsett att visa, observera distinkta komponenter som utgör en markant del av social identitetsteori och sociala grupprelationer. Som en konsekvens av det tolkningsutrymme som har lämnats, vilket i sin tur är ett resultat av applicerandet av social identitetsteori på handlingar snarare än särskilda individers attityder, har ritualen kunnat tolkas med social identitetsteori.

5.2 Metodisk reflektion

Observation som metod är sedan länge en beprövad metod som har vissa fördelar och nackdelar. I detta fall gav observationen mig förmågan att studera ett fenomen genom att analysera symboler som användes under en ritual. I dagens informationssamhälle har vi möjligheten att ta del av särskilda företeelser som sker långt ifrån där vi befinner oss i stunden. Denna studie har kombinerat det moderna informationssamhällets infrastruktur, i form av ett socialt medium, med en traditionell metod.

Styrkan med detta tillvägagångssätt var att jag fick möjlighet att se om samma händelse flera gånger, vilket minimerade risken för att jag eventuellt skulle ha förbisett något som potentiellt hade varit av intresse för att studien skulle uppnått sitt syfte. Detta är i sin tur något som gör den traditionella metoden, som en observation, bristfällig i relation till den form av observation som har genomförts i denna studie. En annan styrka med denna metod är genom att behandla en längre video, kunden studien observera generella mönster i ritualen och presentera dessa på ett transparent sätt för vidare forskning. Det faktum att informationssamhället förser människor med en modern form av infrastruktur som möjliggör för ett nytt förhållningssätt till forskning är ytterligare en styrka som bör lyftas fram. Som ett resultat av denna studie är det möjligt att förnya forskningsprocessen till att möjliggöra för framtida studier att använda sig av denna form av material. Detta kan bidra till att de ekonomiska hinder som har omöjliggjort viss forskning, kan överkommas.

Nackdelen med att använda sig av en observation i detta fall handlar i grunden om att materialet, som behandlades i denna studie, inte var optimalt. Det skapades vissa gränser som har diskuterats i metodkapitlet. Ett problem med metoder, i en generell bemärkelse, är att de inte har utvecklats tillräckligt fort i relation till den omfattande teknologiska utvecklingen som har skett under senare år. I dagens samhälle är internet en form av infrastruktur som har betat sig in i våra liv, och blivit en välintegrerad del av vårt samhälle. Därmed behövs metodologin utvecklas för att behandla det fenomen som är Internet.

Något som jag dock upplevde som en svaghet med valet av metod var att jag kunde få för många intryck på en och samma gång. Detta eftersom jag observerade ett videoklipp där jag fick en helhetsbild över hela paraden jämfört om jag var en av åskådarna, där min blick hade fokuserat på en sak och jag vart

tvungen att vrida blicken runt omkring mig. Detta problem löste jag genom att tillämpa ett observationsschema med förutbestämda kategorier som relaterade till olika aspekter av studiens teoretiska referensram. Observationsschemat underlättade för mig då den begränsades till studiens syfte. Ett problem som jag stötte, i ett metodologiskt avseende, var att observationen inte lyckades skapa det djup som denna studie möjligen hade behövt. Eftersom omständigheterna runtomkring denna studie inte tillät att intervjuer skulle få genomföras, blev det svårt att göra vissa konstateranden i relation till social identitet och ritualer. Ett förslag är att i vidare forskning kombinera intervjuer med observationer för att få en djupare förståelse i hur relationen mellan ritualer och social identitet ser ut.

Vid analys av resultat valde jag att använda mig av en analysmetod, tematisk innehållsanalys. Metoden underlättade för mig som forskare att söka och kategorisera olika teman i det material som studien valt att behandla. Det som jag upplever som en svaghet med metod var att det finns en osäkerhet kring hur jag tolkat mitt material. Något som hade skapat gynnsammare förutsättningar för analysen av material hade kunnat vara att använda sig av ett kodningsprogram som exempelvis Open Code. Användning av ett kodningsprogram anser jag hade underlättat reflektioner kring materialet.

Denna studie har ständigt arbetat med att uppfylla de validitetskriterium som behandlades i metodkapitlet. Genom att kombinera och relatera data, metod och teori med de frågeställningar som behandlades i studien har jag ständigt eftersträvat att skapa en sådan koncis studie som möjligt. Skälet bakom detta har varit att uppfylla det krav som ställs i relation till det validitetskriterium som har kallats konsistens. Frågan om intern validitet har däremot varit svårare att uppfylla. Det har krävts en viss anpassning av metoden genom att i någon mån kombinerat den med den teori som användes. Jag finner inga skäl till att tro att det hade funnits ett bättre sätt att genomföra en likartad studie, med samma material för analys, med en metod som inte grundar sig i en form av observation.

5.3 Empirisk reflektion

I enlighet med Mitchell (2005) forskning om religionens signifikans hos individen och gruppens identitet samt Cairns och Smyth (2002) forskning om Oranienordens roll som symbolbärare för protestantism i Nordirland kan jag utifrån min studie se uttryck och beskrivningar om ritualers och symbolers innebörd för social identitet. Resultatet tyder på att den tolfte juli paraden jag studerat, i viss mån, stärker den till social identitet hos nordirländska protestanter som deltar i denna ritual.

Edwards och Knottnerus (2010) ansåg i sin studie där de studerade ritualer i Nordirland som var utförda av Oranienorden att ritualerna var rangordnande, ritualiserade och symboliska. Resultat tyder på det finns en uppfatta likhet bland deltagarna i själva ritualen kring symbolanvändningen. Utifrån paraden kunde jag tolka att den uppfattade likheten är förankrad i uppfattningen som kommer till uttryck genom symboler. Detta kan visserligen kopplas till Edwards och Knottnerus (2010) studie att ritualer, som i detta fall den tolfte juli paraden, är symboliska och ritualiserade. Jag anser att detta indikerar på att en uppfattning om

att det existerar en gemensam historia hos deltagarna. Alla verkar väl upplysta om olika ritualen samt kan det utifrån paradens struktur utläsa att den är rangordna precis som Edwards och Knottnerus (2010) indikerar på. Att Oranienordens tolfte juli parad är rangordna, ritualisera och symboliska tycker jag bidrar till en gemensam social identitet.

Mitchell (2006) ansåg i sin studie att individer och grupper använder sig av det substantiella innehållet av religionen för att forma sin identitet. Studiens resultat visar att många av de symboler som kunde identifieras i ritualen hade någon form av religiös anknytning. Detta var inte en generell anknytning till religion, utan relaterade direkt till protestantismen. Vidare fann Todd (2015) i sin studie att det håller på att utvecklas en ny form av identitet i Nordirland. Hon anser att denna identitet, trots att den i någon mån är självständigt, är ofta kombinerad med en brittisk eller irländsk identitet. Gruppen i resultatet använder sig av symboler som anspelar till det protestantiska arv som deltagarna tycks bidra till den uppfattade likheten bland dessa.

I en annan studie skriven av Mitchell (2005) fann hon att religionen i Nordirland spelar en stor roll i social identitet och konstruktionen av komuniteten. Hon menar vidare att religionen fyller en substantiell roll i kategoriseringsprocesser och för social jämförelse. Efter att observationen i denna studie har utförts kan jag utifrån resultatet se likheter med Mitchells slutsatser. Temat *historia/minne* som återfanns i resultatet kan relateras till att deltagarna i ritualen inte ska glömma den bakgrund som denna uppfattade gemenskap delar och som grundar sig i deras religiösa tradition, som kommer till uttryck genom temat *religion*. Genom detta formas en indikation på att religionen bidrar till en social sammanhållning bland de som deltar i denna ritual.

I artikeln om Oranienordens roll som symbolbärare för protestantismen som Cairns och Smyth (2002) skrev ansåg de att ritualiserade parader och marscher i bestridda områden ger uttryck för protestanter uppfattade rätt till Nordirland. I resultatet kommer altruism och samarbete till uttryck genom användandet av termer som volontärer och lojalitet, vilket jag anser stödjer Cairns och Smyth (2002) argumentation. Detta anser jag eftersom att vara en volontär ger en indikation på att denna grupp är villig att göra vissa uppoffringar. Det indikerar på att altruism och samarbete inom gruppen, för protestantismen, är ett eftersträvansvärt mål.

5.4 Avslutande reflektioner

I denna studie har det förekommit begränsningar som är viktigt att förstå för vidare forskning. En begränsning i studien har varit materialet. Det har förekommit utmaningar i att hitta tillämpningsbart material inom studiens begränsningar. Därför är ett förslag till vidare forskning att göra en mer omfattande studie med exempelvis fler videoklipp eller en kompletterande forskning. Att genomföra en mer omfattande studie anser jag skulle bidra till en djupare förståelse samt uppfyllande av validitetskriterier som denna studie inte kunnat ta hänsyn till.

Då denna studie har avgränsats och tolkats utifrån en parad, den tolfte juli paraden, hade det varit intressant att undersöka hur sociala identitetsteori och den strukturella ritualiseringsteori kan tillämpas på andra parader på Nordirland. Även en tillämplig på andra länders ritualer som är religiös präglade skulle vara intressant att genomföra. Då fokuset i studien ligger på protestanter är förslag till vidare forskning att undersöka en parad som är präglad av katoliker. Även att genomföra en jämförandestudie mellan dessa två grenar av kristendom anser jag hade bidragit till en ökad förståelse både ur ett teoretiskt samt praktiskt perspektiv. Med ett praktiskt perspektiv avser jag ett mer konkret perspektiv, där den nya kunskapen som har producerats i detta fall möjligtvis kan tillämpas i verkliga livet.

En annan begränsning som har uppkommit i studien är att enbart innebörd av symbolerna har studerats och inte dess betydelse för människorna. Denna begränsning har uppstått på grund av valet av metod samt universitets riktlinjer för uppsatsen. Det finns därmed ett behov att utföra en studie vars metod riktar in sig på djupet av symbolerna. Eftersom jag anser att det skiljer sig åt att observera ett fenomen och att intervjua personer som deltar i det fenomenet. Jag anser därför, för vidare forskning, att forskaren bör tillämpa intervjuer eller deltagande observationer som metod för att de kunna analysera mer djupgående och verkligen komma in på djupet om vad symboler betyder för människor och dess bidrag till social identitet.

I studien har det framkommit att det inte är möjligt med den valda metoden att försöka identifiera på vilket sätt personer i den kontext som skall studeras formar sina kategorier. Skälet bakom det har varit att det är en process som sker på en individuell nivå. Ett förslag till vidare forskning är därför att genomföra tillämpa studiens syfte med fokus på att undersöka hur personer som deltar i paraden formar sina sociala kategoriseringar. Detta förslag ger jag då det vore intressant att fortsätta vidare på denna studie samt sluta an Turners (1981) sociala identitetsteori.

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att studera symboler som används i ritualer som är religiöst präglade, i detta fall en nordirländsk parad, för att bygga vidare på forskning kring ritualer och symbolers betydelse för social identitet. För att besvara detta syfte formulerades följande två frågeställningar:

1. Hur kan symboler i tolfte juli paraden tolkas utifrån social identitetsteori?
2. På vilka sätt ger denna ritual uttryck för de fyra komponenter som är del av David J. Knottnerus (1997) strukturella ritualiseringsteori?

Genom en kombination av en sekundärobservation och tematisk innehållsanalys analyseras symbolerna som används i denna ritual. Det material som använts var en form av visuellt material, ett längre videoklipp från YouTube. Symbolerna i ritualen tolkas utifrån social identitetsteori, och ritualen i dess helhet betraktas med den teoretiska referensram som är angiven av strukturell ritualiseringsteori. Genom den analytiska processen har det framkommit att det går att identifiera vissa framträdande aspekter av social identitet i ritualer.

Resultatet av denna studie visade på att ritualen i fråga bidrar till stärkandet av den sociala identiteten hos nordirländska protestanter, och bidrar till stereotypisering inom gruppen. Det finns även indikationer på att denna ritual fyller funktionen av att säkerställa en form av positiv social identitet som är distinkt. Grunden för denna sociala identitet har en religiös prägel. Det går även att identifiera två av de fyra komponenter som utgör grunden för strukturell ritualiseringsteori. Det går däremot inte att göra några påståenden om vad detta har för betydelse för ritualen i dess helhet eller dess betydelse för den enskilde individen.

Referenser

Trycka källor

- Ahrne, G., & Svensson, P. (2011). *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB.
- Bryman, A., & Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Stockholm: Liber AB.
- Cairns, E. (1982). Intergroup conflict in Northern Ireland. In H. Tajfel (Ed.). *Social identity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Creswell, J.W. (2009). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. London: Sage Publications, Ltd.
- Helgesson, G. (2015). *Forskningsetik*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Ignatieff, M. (1991). *Blood and Belonging: Journeys Into the New Nationalism*. New York: Farrar, Straus and Giroux.
- Knottnerus, J.D. (1997). The Theory of Structural Ritualization. In B. Markovsky, M.J. Lovaglia & L. Troyer (Eds.). *Advances in Group Processes*, (Vol. 14, pp. 257-279) Greenwich, CT: JAI Press
- Malterud, K. (2011). *Kvalitativa metoder i medicinsk forskning: en introduktion*. Lund: Studentlitteratur AB.
- McKechnie, L. (2008). Unstructured observation. In L. Given (Ed.). *The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Methods*, (pp. 907-908). London: Sage Publications, Ltd.
- Mitchell, C. (2007). *Religion, Identity and Politics in Northern Ireland: Boundaries of Belonging and Belief*. Farnham: Ashgate Publishing Limited.
- Sveningsson, M., Lövheim, M., & Bergquist, M. (2003). *Att fånga nätet: kvalitativa metoder för Internetforskning*. Stockholm: Studentlitteratur AB.
- Tajfel, H. (2010). *Social Identity and Intergroup Relations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Turner, J.C. (1981). Toward a cognitive redefinition of the social group. In H. Tajfel (Ed.). *Social Identity and Intergroup Relations*, (pp. 15-39). Cambridge: Cambridge University Press

Wetherell, M. (1982). Cross-cultural studies of minimal groups: implications for the social identity theory of intergroup relations. In H. Tajfel (Ed.). *Social Identity and Intergroup Relations*, (pp. 207-238). Cambridge: Cambridge University Press.

Vetenskapliga artiklar

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101. doi.org/10.1191/1478088706qp063oa

Cairns, D., & Smyth, J. (2002). Up off our Bellies and onto our Knees: Symbolic Effacement and the Orange Order in Northern Ireland. *Journal for the Study of Race, Nation and Culture*, 8(1), 143-160. doi: 10.1080/13504630220132062

Coakley, J. (2007). National identity in Northern Ireland: stability or change? *Nations and Nationalism*, 13(4), 573–597. doi:10.1111/j.1469-8129.2007.00316.x

Edwards, J., & Knottnerus, J.D. (2010). The orange order: parades, other rituals and their outcomes. *Sociological Focus*, 43(1), 1-23. doi:10.1080/00380237.2010.10571366

Mitchell, C. (2006). The Religious Content of Ethnic Identities. *Sociology*, 40(6), 1135-1152. doi/10.1177/0038038506069854

Mitchell, C. (2010). The Push and Pull between Religion and Ethnicity: The Case of Loyalists in Northern Ireland. *Formerly Global Review of Ethnopolitics*, 9(1), 53-69. doi:10.1080/17449050903557427

Mitchell, C. (2005). Behind The Ethnic Marker: Religion And Social Identification In Northern Ireland. *Sociology of Religion*, 66(1), 3-21. doi: 10.2307/4153113

Staller, K.M. (2015). Qualitative analysis: The art of building bridging relationships. *Qualitative Social Work*, 14(2), 145–153. doi:10.1177/1473325015571210

Todd, J. (2015) Partitioned identities? Everyday national distinctions in Northern Ireland and the Irish stat. *Nations and Nationalism*, 21(1), 21–42. doi: 10.1111/nana.12083

Video

Graham, G. [UlstersNo1 Gman]. (2017, 21 juli). 12th July annual Parade Belfast 2017 [Videofil]. Hämtad 15 maj, 2018 från <https://www.youtube.com/watch?v=kkaAhzwa3MY>

Webbsidor

BBC. (2013a). *Ardoyne riots: Three men jailed over 12th July trouble in north Belfast*. Hämtad 15 maj, 2018, från <http://www.bbc.com/news/uk-northernireland-23008886>

BBC. (2013b). *Northern Ireland flag protests and rioting continue*. Hämtad 15 maj, 2018, från <http://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-21020768>

BBC. (2017). *Theresa May and the DUP deal: What you need to know*. Hämtad 15 maj, 2018, från <http://www.bbc.com/news/election-2017-40245514>

CAIN. (2017a). *Flags Used in the Region*. Hämtad 15 maj, 2018, från <http://cain.ulst.ac.uk/images/symbols/flags.htm>

CAIN. (2017b). *Introduction to the CAIN Web Site*. Hämtad 15 maj, 2018, från <http://cain.ulst.ac.uk/cainbgn/index.html>

CAIN. (2017c). *Nationalist and Republican Symbols*. Hämtad 15 maj, 2018, från <http://cain.ulst.ac.uk/images/symbols/nationrepub.htm>

CAIN. (2017d). *Symbols Used by Both Traditions*. Hämtad 15 maj, 2018, från <http://cain.ulst.ac.uk/images/symbols/crosstrad.htm>

CAIN. (2017e). *Unionist and Loyalist Symbols*. Hämtad 15 maj, 2018, från <http://cain.ulst.ac.uk/images/symbols/unionloyal.htm>

Codex. (2018). *Humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning*. Hämtad 15 maj, 2018, från <http://www.codex.vr.se/forskninghumsam.shtml>

Davidsson, P. (2017, 13 februari). *Youtube och svenskar i siffror*. Hämtad 15 maj, 2018, från Internetstatistiskt, <https://www.iis.se/blogg/youtube-och-svenskarnaisiffror/>

Grand Orange Lodge of Ireland. (2018). *Welcome to the Grand Orange Lodge*. Hämtad 15 maj, 2018, från <http://www.grandorangelodge.co.uk/what-is-theorange-order#.WwSRu0iWSUk>

Parades Commission. (2017). *Annual Report and Financial Statements for the year ended 31 March 2017*. Hämtad 15 maj, 2018, från <https://www.paradescommission.org/getmedia/bdb6c380-998f-4edf-a108cad92697df98/NorthernIrelandParadesCommission.aspx>

Youtube. (2017). *Om Youtube*. Hämtad 15 maj, 2018, från <https://www.youtube.com/intl/sv/yt/about/>

Bilaga - Symboler i Nordirland

Symbol

Titel

Röda handen av Ulster

Brittiska zionistiska stjärnan
(Davidsstjärnan)

Plommonstop

Orange Order 'Sash'

Vallmoblomman

Kronan

Crimson flagga

Oranienordens flagga

Ulster bannern